

M.p. wtorek 13 listopada 1945 r.

Rok II Nr.244 (520)

POMYŚLNY PRZEBIEG ROZMÓW WASHINGTONSKICH

Waszyngton 13.XI. Korespondenci dyplomatyczni donoszą, że rozmowy waszyngtońskie rozwijają się bardzo pomyślnie i w kołach zarówno amerykańskich, jak i brytyjskich panuje wielki optymizm co do ostatecznego porozumienia. Szczególnie ma być zadowolony z dotychczasowego przebiegu rozmów prem. Attlee. Opinia amerykańska najbardziej interesuje się pytaniem, ozem różnią się propozycje brytyjskie od zasad amerykańskich zawartych w 12 punktach prezydenta Trumana. Jakkolwiek dokładna odpowiedź na to pytanie nie jest możliwa, ponieważ propozycje prem. Attlee są znane tylko z bardzo powiększonych doniesień prasowych, to jednak wszystkie gazety amerykańskie cytują dziś oświadczenie osoby miarodajnej, która stwierdziła, że między obydwoma projektami nie ma zasadniczych różnic. Wczoraj nie było spotkania Truman - Attlee. Natomiast przez cały dzień trwały rozmowy rzeczoznawców, którzy opracowują tekst wspólnego komunikatu, jaki ogłoszony będzie we czwartek lub piątek. Komunikat ten przedstawi zapewne w ogólnych zarysach projekt międzynarodowej organizacji kontroli wszystkich nowych wynalazków z dziedziny wojennej. Dziś o godz. 19.30 (czasu palestyńskiego) prem. Attlee przemawiać będzie do członków Kongresu amerykańskiego. Mowa będzie transmitowana przez wszystkie rozgłośnie amerykańskie i brytyjskie. Przypuszcza się, iż po omówieniu zagadnień międzynarodowych, Attlee przedstawi politykę wewnętrzną jego rządu i starać się będzie rozproszyć istniejące jeszcze tu i ówdzie w Ameryce podejrzenia, że rząd Partii Pracy zamierza narzucić Anglii system gospodarki planowej na wzór sowiecki.

Waszyngton 13.XI. Zgrzytem w pomyślnej atmosferze jaka otacza rokowania w sprawie kontroli nad bombą atomową jest fakt, że anglo - amerykańskie rokowania finansowe są jeszcze ciągle na martwym punkcie. Wczoraj rzeczoznawcy amerykańscy odrzucili kontrpropozycje wysunięte przez rząd brytyjski, a przewidujące amerykańską pożyczkę dla Anglii w wysokości 4 miliardy dolarów na 2 %. Panuje powszechna opinia, że martwy punkt w tych rokowaniach może zostać tylko przewyciężony w czasie osobistych rozmów Truman - Attlee.

Komentarze prasy brytyjskiej

Londyn 13.XI. Komentując doniesienia, że prem. Attlee proponuje zwrócić się do Sowietów aby przedstawiły wszystkie swe żądania terytorialne, "News Chronicle" pisze, że jakkolwiek propozycje takiego kwestionariusza są dalekie od ideałów Karty Atlantyckiej, to jednak mogą się one przyczynić do złagodzenia obecnego napięcia międzynarodowego. Stoimy w przededniu nowej ery w dyplomacji - dyplomacji atomowej. Sowiety tylko wówczas dopuszczalne będą do udziału w tajemnicy bomby atomowej, jeżeli ich żądania będą strawne dla mocarstw zachodnich. Ponadto dziennik podkreśla, że jeżeli tajemnica produkcji bomby atomowej podana będzie do wiadomości wszystkim członkom Rady Bezpieczeństwa Organizacji Zjednoczonych Narodów, to przeprowadzenie skutecznej kontroli nad tą bronią nie będzie praktycznie możliwe. Wszystkie państwa powinny wyrzec się stosowania i produkcji tej bomby i zgodzić się, aby wszystkie ich zakłady przemysłowe i laboratoria stały otworem dla międzynarodowych organów kontroli. "Daily Telegraph" pisze, że propozycje brytyjskie zmierzają do dwóch niezmiernie ważnych celów: do odbudowy zaufania między wielkimi mocarstwami i do kontroli nad bombą atomową. Tajemnica tej bomby jest tylko przejściowa. Próba jej utrzymania doprowadziłaby tylko do wyścigu zbrojeń. Jednakże rozstrzygnięcie w sprawie ujawnienia tej tajemnicy nie może nastąpić dopóki opisy nieufności osłaniają świat. Jakkolwiek pismo przyznaje, że polityka sowiecka jest sfinkssem, to jednak twierdzi, że Sowiety potrzebują długotrwałego pokoju.

PROCES LINEBURSKI NARESZCIE SIĘ KONCZY

Lineburg 13.XI. W procesie dozorców obozów koncentracyjnych w Oświęcimiu i Belsenbergen, w dniu wczorajszym zakończyły się przemówienia obrońców. Dziś prokurator będzie replikować.

Norymberga 13.XI. Komisja biegłych psychiatrów jednogłośnie uznała, że główny dyrektor zakładów Kruppa, Alfred Krupp von Bohlen nie może stanąć przed sądem. Amerykanie proponują, aby w miejsce jego odpowiednik jako przedstawiciel zakładów Kruppa, jego syn. Przedstawiciele innych mocarstw chcą, aby von Bohlen sądzony był w nieobecności. Ostateczna decyzja w tej sprawie powzięta będzie jutro. Jeden z prokuratorów oświadczył, że Krupp jest symbolem przemysłu zbrojeniowego w Niemczech.

Londyn 13.XI. BBC donosi, że kontynuacja kolozji parlamentarnych przypuszcza się, że w dniu dzisiejszym min. Rowan xkoży oświadczenie w sprawie Palestyny.

Jerozolima 13.XI. Panuje ogólne przekonanie, że p.o.szefta rządu palestyńskiego Shaw, w czasie dzisiejszego przyjęcia przedstawicieli arabskich i żydowskich, zapozna ich z tekstem oficjalnej deklaracji rządu brytyjskiego w sprawie Palestyny. Przypuszczają, że deklaracja ta będzie składać się z następujących najważniejszych punktów: 1) tymczasowa imigracja Żydów w ilości około 2 tys. osób miesięcznie, 2) utrzymanie zakazu sprzedaży ziem Żydom w znacznej części Palestyny, 3) zapowiedź przekazania całości kształtu międzynarodowego problemu żydowskiego Organizacji Zjednoczonych Narodów. Poza tym oświadczenie nie będzie zawierało żadnych akcentów politycznych. Jednocześnie szef rządu palestyńskiego zawiadomi obie delegacje w stanowczej formie, że rząd brytyjski zdecydowany jest utrzymać w kraju spokój i zapewnić wykonanie decyzji, zawartej w oświadczeniu. W kołach żydowskich twierdzą, że ogół żydostwa palestyńskiego uzna taką decyzję brytyjską za kontynuowanie polityki, "Białej Księgi" i że będzie się jej stanowczo przeciwstawiał.

WOJSKA CHIŃSKIE ODPANOWIĆ MANDZURIĘ

Czungking 13.XI. Przedstawiciel komunistów oświadczył, że wojska centralnego rządu rozpoczęły ofensywę zmierzającą do opanowania ważnych punktów strategicznych, dominujących nad drogami wodnymi z północnych Chin do południowej Mandżurii. Korespondenci zagraniczni donoszą, że rząd Czang Kei Szeka porzucił zamiar przewiezienia wojsk do Mandżurii morzem i obecnie prowadzi rokowania z władzami sowieckimi, aby oddziały czerwonej armii, przed wycofaniem się z poszczególnych obszarów Mandżurii, przekazywały je wojskom rządowym. Wynik tych rokowań nie jest jeszcze znany. Dotychczas władze sowieckie przekazywały opuszczone obszary komunistom. Dowódca wojsk amerykańskich w Chinach oświadczył, że oddziały jego nie wezmą udziału w żadnych walkach, chyba gdyby zostały zaatakowane.

KOMEDIA WYBORÓW W JUGOSŁAWII

Belgrad 13.XI. Agencja telegraficzna rządu Tity twierdzi, że przeszło 80% uprawnionych do głosowania wzięło udział w niedzielnych wyborach. Z tej liczby około 90% głosowało na listę kandydatów, popierających rząd Tity. Inne listy nie było. W Belgradzie i Zagrzebju około 10% głosujących wrzuciło swe głosy do drugiej urny, przeznaczonej dla opozycji. Głosy te nie wpłyną na wyniki wyborów.

Sztokholm 13.XI. Cała prasa szwedzka podkreśla dziś, że wybory w Jugosławii były komedią. Oficjalne doniesienia o olbrzymim procencie głosów na listę rządową, która była jedyną, mogą być tylko porównane z odwołanymi wynikami wyborów sowieckich lub plebisytów hitlerowskich. Prasa podkreśla, że mimo szalejącego terronu około 10% głosujących zdobyło się na odwagę rzucania głosów do urny opozycyjnej, która niewątpliwie była dobrze obserwowana przez agentów policji politycznej. Prasa zastanawia się jakie będzie obecnie stanowisko Anglii i Ameryki wobec rządu Tity.

WALKI NA... w walce uliczne w Surabaja trwa... Oddziały brytyjskie, oczyszczające dzielnicę po dzielnicy, ostrzeliwane są przez powstańców z karabinów i z dział. Samoloty brytyjskie bombardują skupienia oddziałów powstańczych. Liczba ofiar jest znaczna. Również walki, lecz na mniejszą skalę, toczą się w Batawii. Przedstawiciel rządu holenderskiego zgodził się rozpocząć rokowania z przywódcą ruchu powstańczego dr Soekarno.

DZISIEJSZY WYBÓR DE GAULLE'A ZAPEWNIŁ

Paryż 13.XI. W dniu dzisiejszym narodowe zgromadzenie konstytucyjne wybierze głowę rządu francuskiego. Nie ulega już obecnie wątpliwości, że wybrany będzie de Gaulle, prawdopodobnie jednogłośnie. Stało to się jasne, po ogłoszonym przez komunistów oświadczeniu, że nie będą głosować przeciw de Gaulle'owi. Komuniści złożyli to oświadczenie na wyraźne żądanie socjalistów, aby ujawnili swe stanowisko. Korespondenci zagraniczni są zdania, że obecnie zarówno ruch republikancko-ludowy, jak i socjaliści zdecydowanie popierają de Gaulle'a, który w oparciu o te 2 stronnictwa będzie mógł realizować swój program. Jednakże komuniści również wezmą udział w rządzie, przynajmniej tymczasowo.

Paryż 13.XI. Churchill, który bawi w Paryżu z prywatną wizytą, spotka się dziś z de Gaulle'em jak również z Herriotem i przywódcą prawicy Marinem. Wczoraj Churchill widział się z Leonem Blumem.

GESTAPOWCY RELIGIJCY SKAZANI NA ŚMIERĆ

Bruksela 13.XI. Sąd w Louvain skazał na śmierć 19 gestapowców berlińskich, oskarżonych o zamordowanie 6 patriotów i o torturowanie i udanie w ręce Niemców, wielu innych. 2 gestapowców zostało skazanych na dożywotnie więzienie.

RABUNKOWA REPATRIACJA

Sztokholm 13.XI. Niektórzy z pośród polskich uchodźców w Szwecji otrzymali już listy od pierwszej partii repatriantów, którzy odjechali do Gdyni w dniu 7-go października br. Z Gdyni repatrianci wysyłani byli w głąb kraju pociągami. W drodze do Warszawy jeden z pociągów wiozących polskich repatriantów został doszczętnie ograbiony koło Torunia.